మాటమీద నీకు నమ్మకం లేదు, విశ్వాసం లేదు. భగవంతుడు చెప్పిన మాటకంటే సత్యం ఏమి ఉంటుంది, మనం దానిని విశ్వసించాలి అనే బుద్ధి నీకు కలగటం లేదు దానికి నీ అంతఃకరణంలో ఉన్న దోషం కారణం, అది నిన్ను నమ్మనివ్వదు. నీ హృదయంలో నిజమైన నేను ఉంది అని భగవంతుడు చెపుతున్నాడు. అది నీకు తెలియటం లేదు. అది నీ కళ్ళకు కనబడటం లేదు కాబట్టి అది లేదు అంటున్నావు. భగవంతుడు చెప్పిన మాట ప్రమాణమా? నీ మాంసపు నేత్రాలు ప్రమాణమా? నీ హృదయంలో ఒక సత్యం ఉంది. అది హృదయాకాశంలో నేను, నేను అని నాట్యం చేస్తోంది. అది నీకు తెలియకుండా అడ్డు వచ్చేది ఎవరోకాదు నీ లోపల ఉన్న నకిలీ నేను అడ్డువస్తోంది. దానిని తొలగించుకోవటం మాట అటు ఉంచు, హృదయంలో ఉన్న సత్యం నీకు తెలియకుండా నకిలీ నేను అడ్డువస్తోంది అని గ్రహించటానికి ఎన్ని జన్మలు పడుతుందో? నీ హృదయంలో ఉన్న సత్యాన్ని గ్రహించటానికి తెలివి ఒక్కటే సరిపోదు, ఏకాగ్రత, సూక్ష్మబుద్ధితోపాటు పరమపవిత్రత అవసరం. సత్కర్మ చేయడం వలన, మనస్సు బంగారం అవ్వటం వలన, గురువు అనుగ్రహం వలన ఈ నకిలీ నేను ఊడిపోవాలి గాని నీవు బలవంతంగా లాక్కొనేదికాదు. ఈశ్వరానుగ్రహం రావాలి కాని ఆ అనుగ్రహ ప్రవాహంలో పెద్ద పెద్ద దుంగలలాంటి దోషాలు ఉన్నాకూడా గడ్డిపరక కొట్టుకొని పోయినట్లు కొట్టుకొనిపోతాయి. మనం ఈశ్వరుని దయకు పాత్రులవ్వాలి. మన ప్రయత్నంతోపాటు ఆయన దయ ఉంటే మన అంతఃకరణంలో ఉన్న దోషములు అన్నీ కాలిబూడిద అవుతాయి. అప్పుడు లోపల ఉన్న వెలుగు మనకు తెలుస్తుంది.

శరీరం వస్తే సంసారం వస్తుంది. సంసారం వస్తే గొడవలు వస్తాయి, బాధలు వస్తాయి. మన హృదయంలో ఉన్న జ్ఞానగంగ మన చేతికి అందేవరకు, ఇప్పుడు దేహము నేనుగా నీకు ఎలా వ్యక్తమవుతోందో అలాగ నీ హృదయంలో ఉన్న చావులేని వస్తువు నీకు నేనుగా వ్యక్తమయ్యేవరకు సంసారం తీసుకొని వచ్చే బాధలనుండి, ప్రకృతి తీసుకొని వచ్చే బాధలనుండి, లోకంలో వచ్చే గొడవలనుండి మనం విడుదల పొందలేము. ఎంతోకొంత వాటి ప్రభావం మనమీద ఉంటుంది. మన హృదయంలో ఉన్న బంగారం మనకు తెలిసేవరకు బాహ్య సంఘటనలకు ఎంతోకొంత చలించకుండా మనం ఉండలేము. ఒకవేళ చలించకుండా ఉన్నట్లు పైకి నటించినా దాని తాలుక బాధ ఎంతోకొంత మనస్సులో ఉండకుండా ఉండదు. మన హృదయంలో ఉన్న వస్తువు మనకు అనుభవంలోనికి వచ్చేవరకు శరీరాలను మోయవలసిందే. శరీరం వచ్చింది అంటే సంసారం వస్తుంది. సంసారం వచ్చింది అంటే బాధ వస్తుంది. ఇలా ఏ జన్మకు ఆ జన్మ చలించిపోతూ ఉంటాము ఎప్పటి వరకు అంటే హృదయంలో ఉన్న జ్ఞానగంగలో మునిగే వరకు ఈ తిప్పలు తప్పవు. పైకి శాంతిగా కనిపించినా

లోపల అగ్ని హోత్రం పెట్టుకొని కాలిపోయే మనుషులు అనేకమంది ఉన్నారు. మనం ఎవరో మనం తెలుసుకొనే వరకు ఏదోరకమైన చింత, వేదన, దారిద్ర్యం జీవుడిని ప్రతీజన్మలోను వెంటాడుతూనే ఉంటుంది. మీ పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉన్నా, ప్రతికూలంగా ఉన్నా అవి నిజం అని అనుకోవద్దు, కాల ప్రవాహంలో ఇవి అన్నీ కొట్టుకొనిపోతాయి. మన హృదయంలో ఉన్న బంగారం మనకు దొరికే వరకు మనకు తిప్పలు తప్పవు.

జీవుడు అనేవాడు లేనేలేడు నీకు ఉన్న అజ్ఞానం వలన, శవబుద్ధి వలన ఈశ్వరుడే జీవుడిక్రింద కనిపిస్తున్నాడు. అజ్ఞానం పగిలిపోతే జీవుడులేడు, ఉన్నవాడు ఈశ్వరుడే అనే అనుభవం నీకు కలుగుతుంది. భగవంతుడు ఒకడు ఉన్నాడు అని సజీవమైన విశ్వాసం నీకు ఉంటే, భగవంతుడి పట్ల నీ భక్తి నిజమైతే నీవు కుక్కమాంసం తినటానికి అలవాటు పడ్డాకూడా సమాజం నిన్ను గౌరవిస్తుంది, భక్తిలో ఉన్న విశేషం అటువంటిది, భక్తియొక్క ఔన్నత్యం అటువంటిది అని వ్యాసుడు చెప్పాడు.

రమణభాస్కర

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 23-05-2002, నార్నిమెరక)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

అహంభావరహితస్థితిని పొందటంకోసం మనం ఈ భూమి మీదకు వచ్చాము. అహంభావరహితస్థితిని సంపాదించినప్పుడు మోక్షం దానంతట అదే కలుగుతుంది. అహంభావరహితస్థితిని పొందటానికే నేను ఎవడను అనే విచారణ. మన మనస్సును చైతన్యంనందు, ఇష్టదేవతయందు నిలబెట్టి ఉంచాలి. అలాకాకుండా నిరంతరం విషయాలను చింతిస్తూ ఉంటే మరణాన్ని కొనుక్కొన్నట్లే. దైవచింతన వలన ప్రకృతినుండి విడుదల పొందుతాము, విషయచింతన వలన జననమరణప్రవాహంలో బంధించబడతాము. కేవలము తెలివివలనగాని, యుక్తివలనగాని, చమత్కారములవలనగాని, పాండిత్యం వలనగాని, ఐశ్వర్యంవలనగాని మనకు ఆత్మశాంతి దొరకదు. ఆత్మవిశ్వాసం ఎంతమంచిదో, ఆత్మహింస అంత చెడ్డది. మనుషులలో చాలామంది కారణంలేకుండా వారినివారు హింసపెట్టుకొంటూ ఉంటారు. దానిని ఆత్మహింస అంటారు. ఆత్మహింసవలన మానసిక అనారోగ్యం వచ్చేస్తుంది. ఆత్మవిశ్వాసం వలన మనకు ఆత్మబలం పెరుగుతుంది. ఆత్మవిశ్వాసం ఆత్మజ్ఞానానికి పునాది వంటిది. మనం ఎంతోకొంత ధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ ఉంటే, ధర్మాన్ని ఆచరించే వాడికి మోక్ష మార్గం కనిపిస్తుంది. మోక్షం కావాలని మనం కోరుకోనక్కరలేదు, మనకు అర్హత ఉంటే,

మనస్సుకు పక్వత వస్తే అదే వచ్చేస్తుంది. తెలివికంటే ధర్మఆచరణ గొప్పది. ధర్మఆచరణ ఆత్మజ్ఞానాన్ని తీసుకొని వస్తుంది. ఆధ్యాత్మికంగా అభివృద్ధిలోనికి రావాలనుకొనేవాడు దైనందిన జీవితంలో ప్రతిక్షణం జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

రంతిదేవుడు మహావిష్ణువును అడుగుతాడు నాకు సిద్ధులు అక్కరలేదు, మహిమలు అక్కరలేదు, మోక్షం అక్కరలేదు నాకు కావలసింది ఏమిటి అంటే అందరి హృదయాలలో నేను ఉండాలి, అందరి హృదయాలలో నేను ఉండటమే కాదు, ఎవరికి ఏ రకమైన దుఃఖం వచ్చినా ఆ దుఃఖం వారు భరించకుండా నేనే భరించాలి అటువంటి వరాన్ని ఇమ్మని రంతిదేవుడు మహావిష్ణువును ప్రార్థిస్తాడు. వైరాగ్యం లేనివాడికి సుఖంలేదు, శాంతిలేదు, జ్ఞానం లేదు. మా మనస్సు బాహ్యముఖానికి వెళ్లిపోతోంది అని చాలామంది అంటారు దానికి 90 కారణాలు లేవు, వైరాగ్యం లేకపోవటం ఒక్కటే కారణం. వైరాగ్యం ఉంటే మనస్సు బాహ్యముఖానికి వెళ్లదు. వైరాగ్యం ఉన్నవాడు వాడికి సుఖం వచ్చినా, దుఃఖం వచ్చినా, లాభం వచ్చినా, నష్టం వచ్చినా ఒకేలాగ ఉంటాడు, వాడికి బేధం తెలియదు. ఈ కళ్లకు కనిపించేది అంతామాయ అని వైరాగ్యం ఉన్నవాడికి తెలుస్తూ ఉంటుంది. వైరాగ్యం లేనివాడు సుఖి కాలేడు. పొందవలసింది బయట ఏమీలేదు, హృదయంలోనే ఉంది. నీకు సరియైన టీచర్ లేనప్పుడు ఇది తెలుసుకోవటానికి నీకు కొన్నివేల జన్మలు పట్టవచ్చు. మనం ఏదైనా మంచిపని చేయాలనుకొన్నప్పుడు ఆలస్యంచేయకూడదు, వెంటనే చేయాలి. శరీరం చనిపోయిన తరువాత ఈ శరీరాన్ని ఇక్కడ స్మశానంలో కాల్చేస్తారు. మనం ఒంటరిగా మనదారిని వెళ్లిపోతాము, జత ఎవరూ ఉండరు, ఒక్కరిమే ప్రయాణం చేయాలి. మనం చేసే పొరపాటు ఏమిటి అంటే శరీరం చనిపోయిన తరువాత మనం ఒక్కరిమే వెళ్లేటప్పుడు మనకూడా తీసుకొని వెళ్లే సంపాదన మనం ఏమీ సంపాదించటం లేదు, మనం అందరం పెద్దసున్నలం. శరీరంతో వదిలివెళ్లే సంపాదన సంపాదించుకొంటున్నాముగాని మరణానంతరం మనకూడా వచ్చే సంపాదన ఎవరూ సంపాదించుకోవటం లేదు. ఎటువంటి పరిస్థితులలోను మనస్సును కంగారుపెట్టుకోవద్దు. మనస్సును కంగారుపెట్టుకొంటున్నారు అంటే మీకు వైరాగ్యం లేదు అని అర్థం. మనస్సును కంగారు పెట్టుకోవటం వలన జ్ఞాపకశక్తి తగ్గిపోతుంది, ఆలోచన తగ్గిపోతుంది. మనస్సు కంగారుగా ఉన్నప్పుడు మనం తప్పడు నిర్ణయాలు తీసుకొంటాము, దానివలన మనమే నష్టపోతాము. నా మనస్సును కంగారుపెట్టుకోవటం వలన నేనే నష్టపోతున్నాను, నేను నష్టపోయేపని నేను ఎందుకు చేయాలి. అందువలన మనస్సును కంగారు పెట్టుకోవద్దు.

05-06-2002

మనస్సు అంటే తలంపుల సమూహము. నీకు వచ్చే తలంపులను నిరోధించవద్దు, నీకు వచ్చే తలంపులను చూస్తూ ఉండు. తలంపుకు రియాక్టు అవ్వవద్దు, ప్రతీదానికి రియాక్టు అయితే చీకటిలో పడిపోతాము. ఎవరినైనా ద్వేషించాలి అనే తలంపు వచ్చింది అనుకో వస్తేరానియ్యి కాని వాడిని ద్వేషించకు. ఆ తలంపు అలా వస్తుంది, పోతుంది. నీకు వచ్చే తలంపులను ఆచరణలో పెట్టకుండా వాటిని అలాచూస్తూ ఉంటే కొంతకాలానికి నీకు ఉపయోగంలేని తలంపులు అన్నీపోతాయి, బాగుపడే తలంపులు వస్తాయి. నరకానికి వెళ్లే అలవాట్లు నీలో ఉంటే అవి పోవాలి, ఆత్మజ్ఞానానికి సహకరించే అలవాట్లు నీకు రావాలి. జపంవలన, ధ్యానంవలన, ఉపాసనవలన ఇవి వస్తాయి. శరీరం పుట్టటం, చనిపోవటం గొడవ నీకు వద్దు. వీటితో సంబంధం లేకుండా నీ హృదయంలో పరమేశ్వరుడు ఉన్నాడు. వాడిని పొందటానికి సర్వవిధములుగా ప్రయత్నం చెయ్యి. గతి అల్లా శరణాగతే. శరణాగతి వలన మనస్సు చల్లబడుతుంది. ఈశ్వరుడి మీద పరిపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉన్నవాడు భయరహితుడు అవుతాడు. ఇతరులు ఎవరైనా మనలను ఉద్రేకపరచటానికి ప్రయత్నం చేసినా మనం ఉద్రేకరహితంగా ఉండాలి. మీరు నన్ను చూసి అసూయ పడుతున్నారు అనుకోండి అప్పడు కూడా మీపట్ల నేను అసూయరహితంగా ఉండాలి. అసూయపడేవారి మధ్యన, ఉద్రేకపడేవారి మధ్యన అసూయరహితంగా, ఉద్రేకరహితంగా ఉండగలిగితే నాకు భక్తి ఉన్నట్లు గుర్తు, నాకు ఆధ్యాత్మికంగా ఎంతోకొంత బలం ఉన్నట్లు గుర్తు. మన అందరికి తిరిగిజన్మలు వస్తాయి, ఇందులో సందేహం లేదు. ఎందుచేతనంటే మనకు జీవితంలో తృప్తి అనేది అసలులేదు. మనకు ఉన్న అసంతృప్తి మరల మనలను ఈ భూమి మీదకు తీసుకొనివస్తుంది. మనకు ఉన్న తెలివితేటలవలన లాభనష్టములు రావు, మన దేహప్రారబ్ధమునుబట్టి లాభనష్టములు వస్తాయి. నీ మనస్సును ఎప్పడూ సమానంగా ఉంచుకో. మనకు చెడుఅలవాట్లు ఉన్నాయి అనుకోండి. మాకు చెడు అలవాట్లు ఉన్నాయి అనుకోవటంకాదు, వాటిలోనుండి విడుదల పొందటానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఈ జన్మ ఏమీబాగాలేదు, నార్నిమెరకలో పుట్టాము ఏమిటి ఇక్కడ ఏమీ బాగాలేదు వచ్చేజన్మ బాగుంటుంది అని చూస్తాము. ఇది పెద్ద వెర్రితనం. ఈ జన్మలో మనకు సుఖంలేదు, శాంతిలేదు, అందరూ మనలను దుఃఖపెట్టేవారేగాని, మనలను సుఖపెట్టేవారు ఎవరూలేరు, ఈ జన్మ ఏమీ బాగాలేదు, రాబోయే జన్మలో సుఖం వస్తుంది అనుకొంటాము. ఇది మనలో ఉన్న అమాయకత్వానికి గుర్తు. రాబోయే జన్మలో కాదుకదా నీవు వెయ్యి జన్మలు ఎత్తినా నీకు సుఖంరాదు. ఎందుచేతనంటే సుఖం బయటలేదు. సుఖం నీలోపలే ఉంది. సుఖం

కావాలంటే నీవు లోపలకు వెళ్ళవలసిందే. నీవు నార్నిమెరకలో 10 రూపాయలు సంపాదించి పాలకొల్లు సినిమాకు వెళ్ళావు అనుకో, ఆ పది రూపాయలు ఖర్చు అయ్యేవరకు సినిమాహాలులో టీ త్రాగుతావు, సిగరెట్ కాలుస్తావు. ఆ డబ్బు ఖర్చు అయ్యాక తిరిగి నార్నిమెరక రావలసిందే. సినిమా హాలులో ఖర్చు తప్ప అక్కడ నీవు సంపాదించేది ఏమీలేదు. అలాగే మరణానంతరం మనం మంచిలోకాలకు వెళ్ళినా, చెడ్డలోకాలకు వెళ్ళినా మనం చేసిన పాపం, పుణ్యం అక్కడ అనుభవిస్తాము అంతేగాని అక్కడ కొత్తగా సంపాదించేది ఏమీలేదు. నీవు సాధనచేయటానికి తిరిగి ఈ భూమిమీదకు రావలసిందే, ఇంకోగత్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు పుణ్యం చేస్తే మంచి జన్మలు వస్తాయి, అప్పుడు సుఖపడవచ్చు అనుకొంటాము. ఇవిఅన్నీ పిచ్చిపిచ్చి ఆలోచనలు. ఇలా ఆలోచిస్తూ కొన్నివేల జన్మలు పాడుచేసుకొంటున్నావు. లోపలఉన్నవస్తువును పట్టుకోకుండా, నీవు లోపలకు వెళ్ళకుండా నీ మనస్సే నిన్ను మాయ చేస్తుంది. ఎవరో మాయచేయటం కాదు, మన మనస్సే మనలను మాయ చేస్తోంది అనే గుర్తింపు మనకు రావటంలేదు. పుణ్య క్షేత్రాలకు వెళితే సుఖం వస్తుంది, కాశీ వెళితే పుణ్యం వస్తుంది, గంగానదిలో స్నానం చేస్తే పవిత్రత వస్తుంది అని ఇలా అనుకొంటాము. అంత మాత్రంచేతనే పవిత్రత వస్తే ఇంక సాధన ఎందుకు? మన మనస్సు ఇలా ఏదో ఒకటి కల్పిస్తుంది. మనం పొందవలసింది మన హృదయంలోనే ఉంది. ఆనందం అనేది బయటలేదు. ఆత్మకు మరోపేరు ఆనందం, ఆత్మకు మరోపేరు శాంతి, ఆత్మకు మరోపేరు జ్ఞానం. నీవు అక్కడకు వెళ్ళకుండా నీ మనస్సు రకరకాలుగా మాయచేస్తుంది. వారు బాగున్నారు, వీరు శాంతిగా ఉన్నారు, అక్కడికి వెళితే శాంతి అని చెపుతుంది. వారి మనస్సులో ఎన్ని ముళ్ళకంపలు ఉన్నాయో నీకు తెలియదు. ఉన్నదంతా నీ హృదయంలోనే ఉంది. అక్కడకు వెళ్ళే వరకు నీకు సుఖం లేదు, శాంతి లేదు, అమృతానుభవం పొందలేవు.

రాగద్వేషములనుండి జీవుడు విడుదలపొందటం చాలా కష్టం, దానికి ఎంతో సాధన ఉండాలి, ఎంతో పోరాటం ఉండాలి. రాగద్వేషములనుండి విడుదలపొందాలంటే నీవు బ్రతికుండగానే చనిపోవాలి. కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ఎలాగూ చనిపోతావుకదా ఇప్పుడే చనిపోయానుఅనుకొంటేసరి. గాఢనిద్రలో నీకు ఏ గొడవలేదు, అది నీ సహజస్థితి. దానిని జాగ్రదవస్థలోనికి తెచ్చుకోవాలి. సహజస్థితిని పొందేవరకు నీకు ఏ తలంపువచ్చినా ఈ తలంపు ఎవరికి వస్తోంది? అని విచారణ విడిచిపెట్టకూడదు. మన తెలివి తేటలు ఎంత పెరిగినాయి అంటే ఒక్క అంగుళం కూడా మనం లోపలకు వెళ్ళలేకపోతున్నాము. మన కూతురు చెప్పినట్లు అల్లుడు వినాలి, కాని కోడలు చెప్పినట్లు మన కొడుకు వినకూడదు అంతగా ఉంది మన తెలివి, మనం ఇంత బుద్ధిమంతులము. పుస్తకాలు చదివితే ఆత్మజ్ఞానం రాదు, హృదయాన్ని చదివేవాడికి ఆత్మసుఖం అందుతుంది. హృదయాన్ని చదివేవాడు ఈ జన్మలో కాకపోయినా, మరోజన్మలో అయినా నిజమైనసుఖి అవుతాడు. హృదయాన్ని చదవకుండా ఎవడూ జ్ఞాని కాలేడు. మీరు పుస్తకాలు చదవటానికి అలవాటు పడ్డారుకాని హృదయాన్ని చదవటం నేర్చుకోండి. మనం నిస్సంకల్పస్థితిని పొందాలి. సంకల్పరాహిత్యస్థితిని పొందినప్పుడు, హృదయంలో ఉన్న ఆనందమును నీవు అనుభవిస్తున్నప్పుడు సృష్టికర్త వచ్చి నీకు కనిపించినా నీకు చూడాలని అనిపించదు, ఆ వైభవం అట్టిది. వచ్చే జన్మ మనకు గొప్ప జన్మ వచ్చేస్తుంది, వచ్చే జన్మలో శాంతి వచ్చేస్తుంది అని కనిపెట్టుకొని ఉండకండి. మీకోసం మట్టిరోడ్డులు, ముళ్ళకంపలు కనిపెట్టుకొని ఉన్నాయి. ఇలా ఏదో ఊహించుకోవద్దు. ఏదో చేయటం వలన మీకు సంతోషం వచ్చింది అనుకోండి అది ఎంతకాలం ఉంటుంది, కాలప్రవాహంలో కొట్టుకొని పోతుంది.

ఇప్పుడు నీవు అసహజస్థితిలో ఉన్నావు. అందువలన దుఃఖంలో ఉన్నావు. వచ్చే జన్మలో ఏదో వచ్చేస్తుంది అనుకోవద్దు. సహజస్థితి కలిగేవరకూ నిన్ను దుఃఖం విడిచిపెట్టదు. శాంతిని, జ్ఞానాన్ని ఏదోకాలానికి, ఏదో ప్రాంతానికి పరిమితం చేయవద్దు. కాశీలో వచ్చేస్తుంది, రామేశ్వరంలో వచ్చేస్తుంది, దేహం చనిపోయిన తరువాత ఎక్కడికో వెళ్ళిపోతాము అక్కడ శాంతి వచ్చేస్తుంది అనుకోవటం నీ అజ్ఞానానికి గుర్తు. నీకు ఏ దేహం వచ్చినా నేను, నాది ఉంటుంది. అదినాది, ఇదినాది అంటావు. నీ శరీరమే నీదికానప్పుడు అవి నీవి ఎలా అవుతాయి. నీ శరీరమే నీదికాదు అన్న సంగతి నీకు తెలియటం లేదు. నేను, నాది అనే తలంపులు నిశ్శేషంగా నశించేవరకూ నీకు సహజస్థితిరాదు. శేషం మిగిలితే పునర్జన్మ వచ్చేస్తుంది. స్వార్థపరుడు తన స్వార్థం కోసం ఎలా పనిచేస్తాడో అలాగ సాధకుడు దేహము నేను అనే తలంపును పోగొట్టుకోవటానికి నిర్విరామంగా, నిరంతరం కృషిచేయాలి. బయటకారణాలవలన ఏదైనా సుఖం వచ్చినట్లు నీకు అనిపించినా అది బయట నుండి రావటంలేదు. సుఖం బయట ఉంటేకదా రావటానికి. మీకు ఏదైనా కోరిక నెరవేరింది అనుకోండి అప్పుడు నీకు సుఖం వస్తుంది. అప్పుడుకూడా ఆకోరిక నెరవేరటంవలన ఆ సుఖం నీకు రావటంలేదు. కోరిక నెరవేరినప్పుడు మనస్సు లోపలకు వెళుతుంది, అప్పుడు హృదయంలో ఉన్న సుఖాన్ని పీల్చుకొంటుంది. అంతేగాని నీ కోరికలో సుఖంలేదు. మీరు పాయసం త్రాగారు అనుకోండి, ఆనందంగా ఉన్నట్లు ఉంటుంది. పాయసం త్రాగినప్పుడు నీ మనస్సు లోపలకు వెళ్ళటం వలన లోపలఉన్న ఆనందాన్ని అది జుర్రుకొంటుంది. అప్పుడు

కూడా నీవు అనుభవించేది హృదయంలో ఉన్న ఆనందమే కాని పాయసంలో ఆనందంలేదు. బయట ఏమీలేదు. బయట ఏదోఉంది, భవిష్యత్‌లో ఏదో వచ్చేస్తుంది అని కనిపెట్టుకొని ఉండవద్దు. ఈ భూమి మీద ఉండగా సాధనచేసి పొందవలసింది పొందు. భగవంతుడు ఇచ్చిన అవకాశములను సమాజం కోసం ఉపయోగించు. ఎందుచేతనంటే సమాజరూపంలో ఉన్నవాడు కూడా ఈశ్వరుడే. నీ చైతన్య స్థాయిని పెంచుకోవటానికి సమాజమును ఉపయోగించుకో. చిన్నచిన్న విషయాలకు ఉద్రేకపడుతున్నావు అనుకో లోపలకుదిగేశక్తి తగ్గిపోతుంది.

ఆత్మ ఎప్పుడూ ఉంది. అది అన్ని కాలాలలోను, అన్ని అవస్థలలోను, అన్ని ప్రాంతాలలోను ఉంది. లోకం ఉన్నప్పుడు ఉంది, లోకం లేనప్పుడు అది ఉంది. దానిని నీవు ప్రత్యేకంగా కనిపెట్టనక్కరలేదు. అది అనుభవంలోనికి రాకుండా ఏవైతే అడ్డువస్తున్నాయో వాటిని తొలగించుకో. ఏదీ లేనప్పుడు, జీవకోటిలేనప్పుడు, పంచభూతములు లేనప్పుడు ఏదైతే ఉందో దానినే ఆదిస్థితి అంటారు. అది నీవై ఉన్నావు. ఏదో శాస్త్రాలు చదవటం కాదు, నీ హృదయంలో

నాన్నగారు మాకుచాలు
మీపాద కమలసేవ!
నాన్నగారు మాకు చాలు
మీ పలుకు తేనె ధార! ॥నాన్నగారు॥

అమ్మ ఒడిని మేముంటే
అన్న చింతలేల మాకు!
వడ్డించిన విస్తరుంటే
వంటచేయు యత్నమేల? ॥నాన్నగారు॥

అసలు నేను, మిథ్యానేను
అహంకారం, మొదటి తలంపు
ఆ తర్కము లేల మాకు,
ఆ చిక్కులు వలదు మాకు! ॥నాన్నగారు॥

జనన మరణ చక్రమ్ముల
గణాంకాలు మాకు వద్దు!
నరక, నాక, పుణ్య పాప
పరిగణనలు మాకు వద్దు! ॥నాన్నగారు॥

ఎన్ని జన్మ లైతే నేమి
అన్నిట మిము మరువకుంటే!
ఎన్ని యుగాలైతే నేమి
నాన్నగారు మీరుంటే! ॥నాన్నగారు॥ - డా॥ ఆర్.ఎ. నాయక్

ఉన్న వస్తువు అనుభవంలోనికి రాకుండా నీకు ఏది అడ్డువస్తోందో దానిని తెలుసుకొని, దానిని తొలగించుకొనే చదువు చదువుకో. ఇతరుల గొడవవద్దు. నీలోపం ఏమిటో నీవు చూసుకో. నిప్పురవ్వను అజాగ్రత్తగా వదిలేస్తే ఇల్లు అంటుకొనే ప్రమాదం ఉంది. అలాగే నీ బుద్ధిలో చిన్న దోషం ఉన్నా అది నిన్ను పతనం చేసేస్తుంది. నీ బుద్ధిలో ఉన్న చిన్న దోషాన్ని నీవు పట్టించుకోవు అనుకో ఆధ్యాత్మికంగా పతనమవ్వటానికి అదే కారణం అవుతుంది. నీ అజాగ్రత్తవలన, అశ్రద్ధ వలన, అవినయం వలన నీవు పాడైపోతున్నావు. వినయంలేకుండా శాంతి రాదు, జ్ఞానం రాదు. వినయంలేనివాడితో సహవాసం చేస్తే మనకు కూడా అవినయం వచ్చేస్తుంది. అక్కడ సుఖం ఉంది, ఇక్కడ సుఖం ఉంది అని నీ మనస్సు బయటకు పరుగెడుతోంది. ఎక్కడైతే సుఖం ఉంది అని నీ మనస్సు చెపుతోందో అక్కడ సుఖం లేదు. సుఖం నీ హృదయంలోనే ఉంది. నేను అనే తలంపు ఎక్కడైతే పుట్టివస్తోందో అక్కడే సుఖం ఉంది. నీవు అక్కడకు వెళ్ళి అందులో మునగవలసిందే. నీవు అనుకొన్నచోట సుఖంలేదు, అందుచేత సుఖం ఎక్కడయితే ఉందో అక్కడకు నీవు వెళ్ళాలి, దానికి సత్పురుషుల సహవాసం అవసరం. మూలతలంపు మూలంలోనే భగవంతుడు ఉన్నాడు, అక్కడే సుఖం ఉంది, శాంతి ఉంది, ఆనందం ఉంది. అక్కడకు వెళ్ళటానికి నీకు వైరాగ్యం ఉండాలి, పూర్వపుణ్యం ఉండాలి, సాధనాబలం ఉండాలి, సత్కర్మ చేసి ఉండాలి వీటితోపాటు ఈశ్వరునిదయ ఉండాలి. హృదయంలోనికి వెళ్ళి అక్కడ జ్ఞానగంగలో మునిగే వరకు నిన్ను దుఃఖం వెంటాడుతుంది, దుఃఖరహితస్థితిని నీవు పొందలేవు. కోటిజన్మలలోకూడా నీవు అక్కడకు వెళ్ళలేవు అనుకో కోటిజన్మలు కూడా నిన్ను దుఃఖం వెంటాడుతుంది. ఎక్కడా ఏమీలేదు, ఉన్నది అంతా నీ హృదయంలోనే ఉంది. ఎక్కడో ఉంది, ఎక్కడో ఉంది అనుకొనేది నీ హృదయంలోనే ఉంది. ఎప్పుడో వస్తుంది, ఎప్పుడో వస్తుంది అనుకొనేది ఇప్పుడే వస్తుంది నీవు విచారణ చేస్తే. మీరు గంట సేపు పుస్తకం చదివితే రెండు గంటలు హృదయాన్ని చదవండి. హృదయాన్ని చదవటం నేర్చుకోండి. నేర్చుకొంటే ఏదైనా వస్తుంది, శ్రద్ధ అవసరం. హృదయానికి సంబంధించిన చదువు లేకపోతే బాహ్య చదువుల వలన నీకు ఏమీ ఉపయోగం లేదు. అవి కేవలం నీ పొట్టకే పరిమితం.